

Dopisi.

Srbija.

Primio sam 30. št. Tovariša u kojoj ste dali mesta mojoj belešci o platama učitelja u Srbiji. Na mestu gde je rečeno: u Srbiji ima škola: osnovnih, gradjanskih i devojačkih slučajno je, pri prepisivanju, izostao rečenica „koje pod odredbama ovoga zakona dolaze“ (govor je bio o zakonu o narodnim školama) inače u Srbiji ima još: srednjih i stručnih škola a sem njih i Velika Škola sa tri fakulteta, koja će uskoro dobiti još dva fakulteta i teme se proširiti u prvi srpski univerzitet kralja Aleksandra I.

Ona grupa bugarskih učitelja koja je letos putovala do Pešte, Praga, Graca i dr. mesta i o kojoj ste Vi doneli jednu belešku u Tovariš-u, svratila je, na povratku, u našu prestonicu u naš Beograd. Beogradski učitelji učinili su sve da bugarske kolege odnesu što prijatnije uspomene iz naše prestonice. Bugarski učitelji da se oduže svojim srpskim kolegama, pozvali su ih da im vrate posetu i da pohode njihovu prestonicu Sofiju i njihov znameniti grad Plovdiv. Srpski učitelji prihvatili su bratski poziv svojih bugarskih kolega i krajem septembra (po st. kalend.) otišli su beogradski učitelji sa svojim škol. nadzornikom g. dr. Okanovićem svojoj braći u pohode. U oba bugarska grada učitelji su srpski bratski sa puno oduševljenja, ljubavi i sjaja dočekani, kako od strane svojih kolega, tako i od strane mnogobrojne mase naroda iz sviju redova, mnogih korporacija i prestavnika vlasti. Nije ovim redovima zadatak da iznesu pojedinosti ovoga tako srdačnoga i tako veličanstvenoga dočeka, ali ne mogu a da ne napomenem da su na banketu koji je u Sofiji priredjen u čast srpskih učitelja uzeli učešća: srpski akreditovani poslanik (rezident ministar) u Sofiji i zastupnik bugar. ministra prosvete, njihov ministar gradjevina. Posle prve zdravice izvestio je srpski poslanik da je srpski kralj odlikovao g. Brakalova škol. nadzornika iz Sofije i nekoliko bugarskih učitelja ordenom „Svetoga Save“. Posle druge zdravice saopštio je zastupnik bugarskog ministra prosvete da je bugarski knez odlikovao g. Okanovića beogr. škol. nadzornika i nekoliko beogr. učitelja ordenom za „Gradjanske zasluge“.

Ova poseta došla je posle one demonstrativne posete rumunskih djaka u Atinama te su s toga mnogi skloni do ovu posetu srpskih učitelja smatraju kao odgovor na gornju posetu u Atinama i da joj pridaju izvestan politički značaj. Ja ne mogu ni da potvrdim ni da osporim ovo mišljenje ali znam da ni Srbi ni Bugari ne mogu nikako svoje nacionalne težnje ostvariti jedni protivu drugih ni jedni bez drugih. Želja je naša da ova poseta izvedena sa puno oduševljenja i sjaja imadne stalnijih i osetljivih posledica.

Tek je tri godine kako je kod nas zaveden sistem stalnog školskog nadzora a već se na njega sa mnogih strana viče. I XVIII. Učit. Skupština izrazila se protivu njega i tražila da se suspenduje dok ne dobijemo dovoljno stručnih ljudi za ovaj posao. I suviše velika vlast koju kod nas imaju škol. nadzornici nad ličnošću učitelja, i mnogi netaktični postupci nekih školskih nadzornika izazvali su ovu poviku i na sam sistem nadzora.

Naša Narodna Skupština baš sad je na okupu i mi se nadamo da će ona stići da popravi mnoge teške odredbe našeg školskog zakona.

Abiturijenti naše učiteljske škole iz Aleksinca (ovo je muška učit. škola, sem nje imaju i u Jagodini takodje mušku a u Beogradu i žensku učit. školu.) spremaju se da u zajednici sa svojim drugovima iz ostalih srpskih zemalja proputuju, idućeg leta znameniteje gradove u Srpstvu. Mi srdačno pozdravljamo početak ovoga korisnoga posla.

Zahvaljujući se cenjenom uredništvu na gostoprimstvu ja ga molim da primi moje srpsko pozdravlje i da veruje u moje poštovanje. M.

Društveni vestnik.

Štajersko.

Savinjsko učit. društvo je zborovalo dne 24. vinotoka na Gomilskem. Kljub slabemu vremenu zbralo se je še precejšno število tovariše in tovarišev.

Gospod predsednik je pozdravil vse navzoče, zopet zbrane po preteklih počitnicah ter izrazil posebno veselje, da sta bila prvič v naši sredini dva nova uda: Gospica Dragatin ter gosp. Šnuderl — oba iz sv. Jurija ob Taboru.

Po prečitanju zapisnika sledilo je predavanje g. Jakšeta: „O narodno-umetni slovanski glasbi ter nje najvažnejših zastopnikov“. G. predavatelj nam je obširno razjasnil začetek in pomen narodno-umetne glasbe v glasbeni literaturi, potem pa je zaporedoma poročal o najvažnejših zastopnikih ruske, češke in hrvaške narodno-umetne glasbe. Konečno je obljubil, da nam bo pri katerem prihodnjih zborovanj poročal tudi o slovanskih narodnih pesmih.

Ker ni bilo nikakih predlogov in nasvetov, zaključil je g. predsednik zborovanje, zahvaljujoč se vsem udeležencem.

Ako bo lepo vreme, bo zborovalo društvo v torek, 19. novembra zopet na Gomilskem. Upamo, da se takrat pač zopet enkrat snidemo polnoštevilno. Vsopred se bo naznanil pravočasno.

Po zborovanju smo se podali vsi v bližno gostilnico, kjer smo se do poznega večera zabavali ter spregovorili več krepkih rodoljubnih besed. Posebno smo napivali starosti našega društva, ki je obhajal svoj god — gosp. Megliču.

Književnost in umetnost.

Nedolžnim srcem. Pesmi s slikami. Zbral Anton Kržič. V Ljubljani 1901. Samozaložba. Že naslov pove, da je knjiga namenjena naši mladini. Dasi pesmic mladina ne čita posebno rada, vendar smo mnenja, da ji bo ta zbirka ugajala, ker so pesmice ilustrovane. Knjižica, ki stane kart. 1 K 20 vin., lično vezana, v platnu pa 1 K 45 vin. — po pošti 10 vin. več — je pripravno darilo pridni deci za sv. Nikolaja, za Božič in novo leto.

Vestnik.

Učiteljski konvikt. Gosp. Jernej Črne, nadučitelj v Šmartnem pri Litiji, 50 K, katere je plačal Josip Slivnik, posestnik v Gorjah, ker je v V. Črnetovi gostilni navzoče učitelje žalil.

Za univerzo v Ljubljani se vse giblje. Prav bi bilo, da stori v tem oziru tudi „Ljubljansko učiteljsko društvo“, deželno „Slovensko učiteljsko društvo“, „Zaveza“ in vsa v nji združena okrajna in deželna učiteljska društva svojo dolžnost in sicer nemudoma s primerno ulogo na naučno ministrstvo potom naših državnih poslancev.

Učiteljsvo kamniškega okraja priredi v nedeljo, dne 1. grudna, v dvorani zdravišča v Kamniku ob 7^{1/2}. uri zvečer koncert v korist „Učiteljskemu konviktu“. Vstopnina 1 krona. Program zelo izbran. K obilni vdeležbi vabi odbor.